

**Informace
o stavu přípravy programů
pro programové období 2014–
2020**

**Ministerstvo pro místní rozvoj –
Národní orgán pro koordinaci**

říjen 2014

Obsah

Vyjednávání programů 2014–2020 s Evropskou komisí	3
1. Hlavní připomínky Evropské komise k jednotlivým programům	3
2. Hlavní připomínky k předběžným podmínkám.....	5
3. Hlavní připomínky k oblasti indikátorů	6
4. Hlavní připomínky k územní dimenzi.....	6
5. Připomínky EK k programům – tzv. nechtěné oblasti/negativní priority.....	7

Vyjednávání programů 2014–2020 s Evropskou komisí

V návaznosti na schválení vládou byly do 17. července 2014 programové dokumenty s výjimkou Operačního programu Rybářství a programů v rámci cíle Evropská územní spolupráce zaslány Evropské komisi pro zahájení formálního vyjednávání, které bude probíhat analogicky jako vyjednávání Dohody o partnerství (DoP). V průběhu října 2014 pak řídicí orgány obdržely (s výjimkou Programu rozvoje venkova) připomínky Evropské komise k návrhům programů.

Nyní probíhá vypořádání připomínek EK. **MMR-NOK upozorňuje na nutnost reflektování dohodnutých bodů s EK do programových dokumentů, což nebylo vždy dodrženo.** Z hlediska zajištění národního konsenzu je **nezbytné projednání návrhů vypořádání na národní úrovni a rovněž úzká spolupráce jak s Ministerstvem pro místní rozvoj – Národním orgánem pro koordinaci (MMR-NOK), tak mezi řídicími orgány navzájem.**

V rámci vypořádání připomínek k programům se MMR-NOK soustředí na několik průřezových oblastí, jako je soulad s DoP a promítnutí výsledků vyjednávání DoP do programových dokumentů, zajištění synergií a komplementarit, nastavení indikátorových soustav, předběžné podmínky či nastavení územní dimenze. Jsou to také oblasti připomínek, které se vyskytují napříč všemi programy a proto je nutné přípravu reakcí na tyto připomínky koordinovat.

1. Hlavní připomínky Evropské komise k jednotlivým programům

Vyhodnocení je vytvořeno na základě připomínek Evropské komise k programům, které ČR obdržela v říjnu 2014.

Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK)

- Stejně jako u řady dalších programů, tak i v případě OP PIK je jako jedna ze stěžejních problémových oblastí uvedeno plnění předběžné podmínky, která se váže na přijetí služebního zákona.
- Dále je to nastavení indikátorové soustavy a nastavení milníků v rámci výkonnostního rámce.
- Ve vazbě na plánované využití finančních nástrojů je požadována finalizace ex-ante hodnocení finančních nástrojů a její využití při přípravě programového dokumentu.
- Připomínkována je samotná architektura programu a intervenční logika, EK požaduje také větší upřesnění rozdílu oproti programu z programového období 2007-2013.
- EK dále považují za nepřijatelnou v souladu s čl. 2. odst. 10. Nařízení 1303/2013 podporu fyzických osob a proto požadují jejich vypuštění z programového dokumentu.
- U strategií EK chybí lepší provázanost (platí i pro většinu ostatních programů), v některých případech nevidí intervenční logiku, kdy mají navrhovaná opatření vycházet ze strategií (např. u OPPIK požadují, aby OP obsahoval přímo vazby mezi intervencemi OP a Strategií inteligentní specializace ČR).

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV)

- Stejně jako u řady dalších programů, tak i v případě OP VVV je jako jedna ze stěžejních problémových oblastí uvedeno plnění předběžné podmínky, která se váže na přijetí služebního zákona.
- Připomínkována je také samotná architektura programu a intervenční logika.
- Jako problematická se jeví také kalkulace alokace pro hl. m. Prahu ve vztahu k čl. 70 Nařízení 1303/2013.
- Jako v řadě dalších případů je připomínkováno také nastavení indikátorové soustavy a nastavení milníků v rámci výkonnostního rámce.

- EK také uvádí, že problém spatřuje v tom, že posuzování vlivů na životní prostředí (SEA) nemohlo být využito v rámci ex-ante hodnocení.
- Nově se EK zaměřuje na problematiku romské menšiny.

Operační program Zaměstnanost (OP Z)

- Komise shledává intervenční logiku programu jako nedostatečnou. Specifické cíle musí být zpřesněny tak, aby odrážely změnu, které má být intervencí programu dosaženo.
- Strategie programu by měla být více zaměřena na naplňování cílů EU 2020 a musí odrážet Specifická doporučení Rady. Komise požaduje zařazení specifického cíle zaměřeného na aktivní a zdravé stárnutí v rámci PO 1. Rozložení alokace v programu musí odrážet priority specifických doporučení Rady.
- Komise požaduje navýšení alokace na TC 11 (Efektivní veřejná správa) a IP zaměřené na rozvoj péče o děti do tří let.
- Komise odmítá aplikovat pro rata na úrovni celého programu, ale pouze na úrovni operací.
- Popis aktivit musí být zpřesněn a konkretizován tak, aby vyjadřoval příspěvek jejich realizace ke splnění specifického cíle. Stejně tak nastavené výsledkové indikátory musí pokrývat pokud možno co největší část aktivit v rámci specifického cíle.

Operační program Doprava (OP D)

- Připomínkováno je nastavení prioritní osy 1 (požadavek na rozdělení dle dopravních modů a navýšení alokace na železnice).
- EK požaduje určení projektů, které budou financovány z nástroje pro propojení Evropy.
- V připomínkách je uveden také požadavek na vyjmutí opatření v oblasti vnitrozemské vodní dopravy.
- Obdobně jako u jiných programů je připomínkováno nastavení indikátorové soustavy.
- EK požaduje jasnou vazbu na strategie zaměřené na kvalitu a ochranu ovzduší do operačního programu.

Operační program Životní prostředí (OP ŽP)

- EK dále považuje za nepřipustnou v souladu s čl. 2. odst. 10. Nařízení 1303/2013 podporu fyzických osob a proto požadují jejich vypuštění z programového dokumentu.
- Jako v řadě dalších případů je připomínkováno také nastavení indikátorové soustavy a nastavení milníků v rámci výkonnostního rámce.
- Ve vazbě na „kotlíkové dotace“ EK zpochybňuje výměnu kotlů na pevná paliva za stejný typ.
- Jako značně problematické se jeví předběžné podmínky vážící se k vodnímu hospodářství.
- Jako problematické lze vnímat také to, že EK nepovažuje stanovisko SEA jako konečné dle direktivy SEA.

Integrovaný regionální operační program (IROP)

- EK se pozastavuje nad zapojením 482 pracovníků regionálních rad jako pracovníků 7 zprostředkujících subjektů a odvolává se na DoP, kde je informace o snižování počtu subjektů zapojených do implementace. Problematické je také jejich zapojení ve vztahu k vyjednávání předběžné podmínky o služebním zákoně.
- EK požaduje podrobnější zdůvodnění finančních alokací a podložení podrobnější analýzou.
- EK dále považují za nepřipustnou v souladu s čl. 2. odst. 10. Nařízení 1303/2013 podporu fyzických osob a proto požadují jejich vypuštění z programového dokumentu.
- EK požaduje zahrnutí Nestátních neziskových organizací (NNO) do programového dokumentu jako příjemců.
- Připomínkováno je zaměření se na problematiku romské menšiny, především to, že není upřesněno, jak budou intervence v rámci druhé prioritní osy zacíleny na problematiku romské

menšiny a celkově jak IROP přispěje k dosažení cílů integrace Romů. Připomínkována je také podpora psychiatrické péče a sociálního bydlení.

- Jako problematické lze vnímat také to, že EK nepovažuje stanovisko SEA jako konečné dle směrnice SEA.

Operační program Praha - pól růstu ČR (OP PPR)

- EK obecně zpochybňuje důvody existence integrované územní investice (ITI) Praha (vedle samostatného OP);
- Uváděn je (údajný) slabý důraz na opatření zaměřená na zlepšování ŽP (požadavek na zvyšování energetické účinnosti v bydlení, propojení sociální inkluze s podporou biodiverzity, apod.);
- Zpochybňováno je využití křížového financování v rámci programu podporovaného z více fondů.
- nastavení indikátorů a spor s EK o využití kontextových indikátorů jako indikátorů výsledku.
- Jako v řadě dalších případů je připomínkováno také nastavení indikátorové soustavy
- EK uvádí, že podpora infrastruktury pro vzdělávání v rámci Evropského regionálního a rozvojového fondu (ERDF) není možná v rámci Tematického cíle (TC) 4 a musí proto dojít k provázání s TC 9 nebo TC 10.

Operační program Technická pomoc (OP TP)

- Nejčastější připomínky jsou směřovány na nastavení alokace pro tvorbu monitorovacího systému
- Stejně jako u řady dalších programů, tak i v případě OP TP je jako jedna ze stěžejních problémových oblastí uvedeno plnění předběžné podmínky, která se váže na přijetí služebního zákona.
- K problematice synergií EK u některých intervencí vidí potenciální duplicitu mezi OP (příp. i uvnitř OP) - požaduje jasné nastavení rozhraní; chybí jí dílčí vazby (např. na EU programy či programy cíle 2); dotazuje se na mechanismy koordinace a memoranda (platí napříč OP); také např. žádá jasnější vymezení hranic mezi OP TP a prioritních os OP řešících tech. asistenci.
- Připomínkováno je také nastavení indikátorové soustavy.
- EK požaduje zahrnutí NNO do programového dokumentu jako příjemců.

Program rozvoje venkova (PRV)

- Připomínky pro tento program ještě nebyly obdrženy.

2. Hlavní připomínky k předběžným podmínkám

Služební zákon

- EK vznáší v některých programech obecný požadavek na dodržení příslibů ČR, které byly učiněny v průběhu vyjednávání DoP. Konkrétně se jedná zejména o požadavek na co nejširší působnost služebního zákona a přijetí veškeré nezbytné prováděcí legislativy k tomuto zákonu do konce roku 2015. Dále byl učiněn ČR závazek, že dojde ke schválení služebního zákona ještě před oficiálním schvalováním programů.
- Dne 8. října 2014 byl návrh zákona vetován prezidentem republiky, nicméně dne 24. října 2014 Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR veto prezidenta přehlasovala. Pozměňovací návrh služebního zákona tak vstoupí v účinnost 1. ledna 2015.

Veřejné zakázky

- EK opakuje svou kritiku Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to zejména v souvislosti s namítanou nejednotností rozhodování této instituce. Rovněž se EK opětovně dotazuje na možnost zřízení databáze nejčastějších pochybení a plán, respektive informace, jak budou tato nejčastější pochybení řešena. V současné době je vznik této databáze diskutován mezi MMR a

MF. Dále pak trvá na svém požadavku zajištění dostatečných administrativních kapacit v oblasti veřejných zakázek. Analýza potřeb administrativních kapacit byla MMR na jednotlivých ŘO vyžádána, finalizace je očekávána na konci tohoto roku.

Veřejná podpora

- EK požaduje zřízení centrální webové stránky, na které budou registrovány všechny typy podpor a to bez ohledu na typ zdrojů – národní, evropské. V současné době existuje pouze registr podpor de minimis. Tento požadavek vyplývá mimo jiné z nových nařízení, nicméně se domníváme, že jde nad rámec předběžné podmínky, neboť monitorování veřejné podpory je v rámci ESI fondů zajištěno Prostřednictvím MS2014.

EIA

- EK trvá na svém požadavku na rescreening projektů, které byly realizovány v rámci účinnosti infringementem napadených zákonů. V současné době pracují zástupci MŽP, MMR, MPO, MZE a MD na návrh statutu skupiny a jejího mandátu, která by se měla tímto rescreeningem zabývat. Vládě by tento návrh měl být předložen v nejbližší době.

Vodní hospodářství

- EK považuje za nedostatečný předložený akční plán a zejména zdůrazňuje nutnost dalšího doložení informací souvisejících s tvorbou cen v oblasti vodohospodářství.

3. Hlavní připomínky k oblasti indikátorů

- EK v oblasti indikátorů opakuje připomínky z neformálního dialogu a v rámci výsledkových indikátorů klade důraz na podchycení změny, které má být intervencemi dosaženo.
- Mezi časté připomínky patří:
 - výstupové indikátory jsou chybně využívány jako výsledkové;
 - EK požaduje větší zapojení statistických indikátorů jako indikátorů výsledku;
 - u některých programů je připomínkováno chybné nastavení intervenční logiky a nesprávné definování indikátorové soustavy (indikátory neměří definované cíle apod.);
 - opakované požadavky na definování nenulových výchozích hodnot;
 - některé oblasti jsou akceptovatelné, jiné půjdou pouze s obtížemi a s rizikem neměřitelnosti skutečných výsledků - v rámci programů chybí koncentrace a měření výsledků pomocí statistických indikátorů bude velice zkreslené.

4. Hlavní připomínky k územní dimenzi

- EK nevidí zásadní rozdíl mezi ITI a integrovanými plány rozvoje území (IPRÚ): IPRÚ nicméně chápe jako nástroj pro rozvoj regionálních center – alokaci vyčleněnou na jejich rozvoj nelze započítat do 5 % alokace ERDF vyčleněné na rozvoj měst.
- V programech chybí popis základních východisek pro využití integrovaných nástrojů, ze kterého by bylo jasně patrné, proč byl zvolen který nástroj.
- EK požaduje vyjasnit popis zapojení nositelů ITI do implementace programů, resp. výběru projektů.
- ITI nemají jasnou intervenční logiku. Představují spíše soubor investičně náročných, ale vzájemně neprovázaných projektů. Klíčovou roli musí hrát kvalitní integrovaná strategie.
- Část ITI (včetně pražského) zpochybněna jako urbánní územní integrovaná investice. Městský prvek je nevýrazný, převládá důraz na rozvoj aglomeračního zázemí. Zároveň zpochybněna částka vyčleněná v rámci těchto ITI na udržitelný rozvoj měst.

5. Přípomínky EK k programům – tzv. nechtěné oblasti/negativní priority

OP Doprava

- Prioritní osa 1: Infrastruktura pro železniční a další udržitelnou dopravu je příliš široká, obsahuje velké množství různorodých cílů, měla by být zjednodušena.
- Oblast železniční infrastruktury¹ by měla být dle připomínek EK zaměřena čistě na výstavbu a modernizaci železniční sítě, která je součástí tzv. hlavní Transevropskou dopravní síť (TEN-T), ne i na železniční síť mimo TEN-T.
- EK podmiňuje spolufinancování infrastruktury vnitrozemské vodní dopravy z ESI fondů splněním Komisí definovaných požadavků. ČR by se měla zaměřit na jejich splnění nejlépe v termínu do 30. června 2016.
- Strategické rámce (strategie) pro podporu veřejné hromadné dopravy a využití alternativních paliv v dopravě považuje EK za nedostatečné, požaduje jejich rozpracování.
- Výstavba dopravní infrastruktury má negativní dopad na životní prostředí (přírodu a krajinu) – jedná se zejména o degradaci, fragmentaci případně neudržitelné využití krajiny. EK požaduje, aby v OP bylo uvedeno, jak budou minimalizována tato negativa (OP má uvést jak bude zajištěn pokrok do roku 2050 směrem k cílům iniciativy „no net land take“).

OP ŽP

- EK požaduje vytvoření seznamu specifických lokalit/území odůvodňující podporu specifických protipovodňových opatření.
- EK požaduje rozpracování adaptační strategie v oblasti klimatu v rámci OP ŽP a potvrzení či vyjmutí příslušných aktivit z TC5.
- Nesouhlas s některými aktivitami v oblasti zlepšení kvality ovzduší – např. výměna kotlů na uhlí za kotle na uhlí.
- Přetrvává problematika dat v oblasti odpadů. EK požaduje využití dat Eurostatu (ČSÚ) a ne dat Ministerstva životního prostředí.
- EK v podstatě podmiňuje podporu spaloven (energetického využití odpadů) až po „kladném výsledku“ střednědobého hodnocení OP ŽP, konkrétně celé oblasti odpadů.

OP VVV

- EK vidí jako jedno ze stěžejních témat podpory v ČR desegregaci Romů v oblasti vzdělávání, této oblasti se proto týká řada připomínek, zejména:
- EK požaduje doplnění investiční priority (IP) zaměřené na Romy(9ii), jak bylo dohodnuto na jednání v rámci formálního dialogu k DoP, a dále upravit plánované intervence v rámci této nově zařazené IP i stávající použité IP takto:
 - Nastavit aktivity a jim odpovídající indikátory ambiciózněji.
 - jednoznačně oddělit intervence zaměřené na zdravotně a sociálně znevýhodněné žáky.
 - Cílem je integrace romských dětí do hlavního vzdělávacího proudu.
- Další rozsáhlejší okruh připomínek se týká návaznosti intervencí v oblasti VaV na RIS3
 - Vzhledem k tomu, že bude značná část RIS3 realizována prostřednictvím ESIF fondů, je třeba lépe popsat propojení s intervencemi uvedenými v programech. Zde se týká zejména PO1, kde by měla být návaznost téměř 100%. V současné době program obsahuje pouze reference, ne vazby jednotlivých specifických cílů na RIS3. Prokázání této vazby je zejména nutné v případě VaV infrastruktury, jejíž financování EK od začátku vyjednávání považuje za problematické.
- VŠ vzdělávání

¹ Prioritní osa 1: Infrastruktura pro železniční a další udržitelnou dopravu a její specifický cíl 1.1. Zlepšení infrastruktury pro vyšší konkurenceschopnost a větší využití železniční dopravy

- Pouze dílčí věcné připomínky: V souladu s DoP je nutné doplnit do strategické části inovace ve výuce a do plánovaných aktivit vznik více profesně orientovaných (bakalářských) programů, požadováno jasnější propojení investic z Evropského sociálního fondu a ERDF.

OP Z

- Podle EK nejsou dostatečně prioritizována témata uvedená v CSR v oblasti zaměstnanosti:
 - např. SC zaměřené na rovnost žen a mužů a na politiku zaměstnanosti (obě témata součástí CSR) mají nižší alokace než SC zaměřený na rozvoj lidských zdrojů v podnicích. (Téma není obsaženo v CSR, přidaná hodnota je navíc podle EK sporná)
 - PO1 obsahuje příliš mnoho IP. Hrozí převedení části alokace v průběhu čerpání do IP, které nejsou spojené s CSR.
- Péče o děti a téma rovnosti žen a mužů – není dostatečně konkrétně rozpracováno, včetně indikátorů.
- V oblasti sociálního začleňování je hlavním problémem příliš široké pojetí navrhovaných intervencí, EK požaduje koncentraci.

OP PIK

- EK vznáší obavu, že strategie programu není příliš rozdílná OPEI a hrozí nenaplnění posunu k plnohodnotné znalostní společnosti, jak je plánováno v DoP. EK dále požaduje zlepšení v oblasti intervenční logiky a koncentrace
- Stejně jako v OP VVV je požadováno uvedení vazeb intervencí v rámci TC1 na RIS 3
- Velké podniky – je plánována příliš velká alokace, což je v rozporu s cílem EK. Prioritu musí mít MSP; EK žádá přehodnotit, případně důkladně vysvětlit
- EK požaduje vyškrtnutí komerčních turistických zařízení ze seznamu příjemců, dále pak vysvětlení, proč bude podpořen kreativní průmysl a co přesně
- EK žádá uvedení, že prioritu bude mít optimalizace fungování stávající výzkumné infrastruktury před výstavbou nové
- V oblasti podpory výstavby podnikových vzdělávacích zařízení EK upozorňuje, že mohou být podpořena pouze zařízení určená pro odborné vzdělávání

IROP

- Strategickou část by bylo vhodné doplnit o další analýzy, data, případně odkazy
- EK preferuje zařazení podpory veřejné hromadné dopravy místo TC 7 (doprava) pod TC4 (nízkouhlíková ekonomika).
- V souladu se Strategickými doporučeními rady je třeba doplnit financování péče o děti do 3 let – TC 9 či 10 (V DoP uvedeno v TC 10).
- V oblasti sociálního začleňování EK nebude podporovat obecné územně nezaměřené investice do sociálního bydlení, ani do bydlení typu ubytoven.
- V oblasti zdravotnictví není dostatečně zdůvodněna potřeba financování psychiatrie v ČR, zdůvodnění podpory vybraných typů specializované péče je také nedostatečné; nejsou možné obecné územně nezaměřené investice, podpora se musí týkat potřebných cílových skupin; v psychiatrii pouze deinstitucionalizace.
- V oblasti vzdělávání má nejvyšší prioritu předškolní vzdělávání (jesle, školky). EK očekává také aktivity zaměřené na desegregaci. Investice do vybavení a infrastruktury musí vycházet ze strategií a sledovat demografické trendy, obecné investice nejsou možné.

OP Praha-pól růstu

- EK žádá posílení aktivit spadajících pod TC 4, tedy oblasti energetických úspor a zvýšení energetické účinnosti.
- V oblasti VaV EK žádá doplnit vazby na RIS 3 stejně jako u OP VVV a OP PIK

- Sociální začleňování – EK požaduje zlepšit intervenční logiku, více se zaměřit na témata z CSR, příliš mnoho aktivit se týká bezdomovců.
- Péče o děti (jesle, školky) – analýza není dostatečná, alokace se zdá nízká (priorita dle CSR); EK navrhuje zařadit téma pod tematický cíl 9 či 10 (v DoP 10) a vypustit stávající prioritu z TC8 ERDF, která je nevhodná a nevhodně zařazená (není možné přiřadit jeden SC pod dva TC) a doplnit také intervence z ESF.
- Vzdělávání – EK požaduje zdůvodnění vybraných intervencí v analytické části; v případě ESF investic doporučuje přehodnocení.